

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Jauusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 35

Tallinn, 31. augustil 1937

III aastakäik

SISU:

CONTENTS:

	Lk.
PÖLLUMAJANDUS	
Põllumajandussaaduste hindade väljaveateid . . .	594
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Toor- ja poolvalmisainete sissevedu	597
Raudteetegevus 1937. a. esimesel poolel	599
LAEVANDUS	
Prahiturg	600
Teised sadamad peale Tallinna 1937. a. I poolel	601
HINNAD	
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	603
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	602
Peekoniturg	602
Tapaloomade ja lihaturg	604
Põllumajanduslik väljavedu	604
Kanamunaturg	605
Piimaturg	605
Teraviljaturg	606
Aedviljaturg	606
Kalaturg	607
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Taani munakaubandusest	607
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaraunne	608
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Poola-Prantsuse kaubanduslepingud	609
Väliskaubandus-nõukogu moodustamine Poolas .	610
Majandusolukord 1937. a. esimesel poolel	610
Võitlus hindade tõusu vastu	611
Vilja väljaveo-keeld	611
Või väljavedu Poolast	611
Vilja väljavedu Poolast 1937. a. esimesel poolel	612
Viljakaubandus-organisatsioon	612
Kaseini sisseveotoll	612
Palgakõrgendusi tekstiilitööstuses	612
Riigieelarve täitmine	612
Kartuli müüarused Belgias	612
Puuviljasaak Soomes	612

	Page
AGRICULTURE	
Prospects of Prices of Agricultural Products . . .	594
INDUSTRY AND TRADE	
Raw and Semi-Manufactured Material Imports .	597
Railways During the First Half of 1937	599
SHIPPING	
Freight Market	600
Activity of Other Harbours During the First Half of 1937	601
PRICES	
Prices and Quotations	603
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	602
Bacon Market	602
Cattle and Meat Market	604
Exports of Agricultural Products	604
Egg Market	605
Milk Market	605
Grain Market	606
Vegetable Market	606
Fish Market	607
FOREIGN COUNTRIES	
Denmark's Egg Trade	607
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	608
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Polish-French Trade Agreements	609
Organisation of Foreign Trade Council in Poland	610
Economic Conditions during the I Half of 1937	610
Action against Price Increase	611
Prohibition of Grain Exports	611
Polish Butter Exports	611
Polish Grain Exports during the I Half of 1937	612
Organisation of Grain Trade	612
Casein Import Duties	612
Wage Increase in Textile Industry	612
State Finances	612
Regulations Concerning Potato Trade	612
Fruit Production in Finland	612

PÖLLUMAJANDUS

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE HINDADE VÄLJAVAATEID.

PROSPECTS OF PRICES OF AGRICULTURAL PRODUCTS.

Mag. agr. E. Jaska.

Majandusseisundi arenemine maailmas on toimunud viimaseil aastail paranevas suunas. Tunduv tööstustoodangu tõus ja kaubanduslähikäigu laienemine on põllumajandussaadusi tarvitajate maade ostujõu paranemisele aidanud tunduvalt kaasa. Kuna viimaseil aastail on põllumajanduslikus tootmises esinenud tagasimineku, on nõudmise suurenemine toonud kaasa põllumajandussaaduste hindade tõusu. Kuidas hindade liikumine on toimunud ja mis väljavaateid seks on lähemal kuil, käsitleme allpool, nagu seda võimaldab praegune seisund.

Hindade senisest arengust.

The Present Price Development.

Põllumajandussaaduste hindade madalam tase ilmnes igal saadusel eri aastal. Kuna põllumajandussuurutise algstüptomiks oli teraviljahindade langus, saavutasid nad ka madalama taseme varem kui loomasaadused. Nii oli, näit., maailma tähtsamas teravilja tootjas ja eksportijas maas — P.-Am. Ühendriiges — Chicago viljabörsil nisu madalaim hind 1932. a. novembris, mil see maksus 7,8 s. kg. Rukkihinnaks noteeriti Chicagos samal ajal 5,7 s. kg. Linahind oli aga jõudnud märksa varem madalaimale tasemele, s. o. juba 1931. a. esimesel poolel, mil näit. Londonis oli Riia „ZK“ hinnaks 31,25 £ tn. Kuna teraviljahindade langusele järgnes tõus seakasvatuses ning nõudmine lihasaaduste järele vähenes, langesid ka sealihahinnad teraviljahindade liikumisele vastavalt õige pea. Kujukaks näiteks on peekonihinna liikumine Londonis, mis saavutas madalama taseme 1932. a. veebruaris. Hindade languse suhteliselt kiiruselt järgnevad kanamunad, millede hinnad saavutasid miinimumi 1933. a. Kõige hilisema ja aeglasema tempoga jõuab pöördepunkt või, mille madalamat taset võime märkida alles 1934. a. mais. Võiinna-taseme sügavpunktist saame kujutluse, võrreldes samaaegset taset praeguste hindadega. Taani

kui püsivama varustaja maa võihinnaks noteeriti Londonis 1934. a. mais 85 š cwt k. a. augusti lõpu 132 š vastu, olles seega k. a. 55% kõrgem sügispunktist.

Peekonihinna tõus on suhteliselt veelgi kõrgem. Nii tõusis taani peekonihind Londonis 1932. a. veebruarist senini 52 š-lt 100 š-le cwt ehk 92%. Kuna kanamunahindade tase on võrreldav sesoonse hindade suure muutuse tõttu ainult vastavate kuude keskmiselt, võrdleme juuli hindu 1933. ja 1937. a. Viimasest nähtub, et kanamunahindade tase on tõusnud Londonis keskmiselt 60%. Taimesaaduste hindadest oli augusti alguni kõvenenud, madalamast tasemest kuni senini, eriti nisuhind, s. o. Chicago noteeringute järgi 110%. Rukkihind on kõvenenud suhteliselt enam (130%) ja linahind 170%.

Põllumajandussaaduste hindade üldise taseme liikumist maailmaturul näitavad kujukalt vastavad indeksid, millised on arvutatud 1929. a. alusel (1929 = 100). Põllumajandussaaduste hindade liikumine on toimunud järgmiselt: 1930 — 72,6, 1931 — 49,6, 1932 — 39,0, 1933 — 47,1, 1934 — 60,8, 1935 — 63,7 ja 1936 — 70,7 K. a. esimesil kuil oli põllumajandussaaduste hinnaindeks maailmaturul: jaanuaris 80,1, veebruaris 78,7, märtsis 82,5 ja aprillis 82,3, mis aasta teisel poolel kõvenes veelgi. Seega on põllumajandussaaduste üldine hinnatase maailmaturul paranenud tänava juba üle 100%, võrreldes kriisi sügavseisuga.

Mitte ükski põllumajandussaaduste hindade tase ei ole paranenud, vaid ka nende ostujõud. Ostujõuindeksid (kus samuti 1929 = 100) on nimetatud aastal: 1930 — 77,3, 1931 — 62,2, 1932 — 59,4, 1933 — 64,1, 1934 — 69,0, 1935 — 73,6, 1936 — 82,0 ming k. a. esimesel poolel ületab ostujõud 90, s. o. jäädes ainult pisut maha 1929. a. tasemest. Seega on seisund põllumajandussaaduste turul praegu võrdlemisi soodus.

Hindade paranemise põhjusi.
Causes for Improved Price Conditions.

Analiüsidest põllumajandussaaduste hindade paranemise põhjusi peab tähtsustama, et aluse pani sellele tööstuskonjunkturi tõus. Viimase asjaolu tõttu paranes nõudmine põllumajandussaaduste järele mis tõi kaasa ka hindade tõusu. Kuna majanduselu muudatused on väga komplitseeritud, ei ole sõjaliste konfliktide tähtsus kahtlemata väike.

Põllumajandussaaduste hindade kiiret tõusu, eriti viimaseil aastail, on soodustanud ka tagavarade vähenemine. Nii on aastaid püsinud nisutagavarad vähenenud kahe viimase aasta jooksul 60%. Rooma Põllum. Instituudi hindel on nisutagavarade seis praegu umbes 3,3 milj. tn, mis on väiksem kui varem 10 aastal. Ka teiste teraviljade tagavarade seis ei kujune k. a. sügisel kuigi suureks. Samuti on vähenenud tunduvalt maitseainete tagavarad, mistõttu kohvihind maailmaturul tõusis. Ka suhkru-, puuvilla-, kautšuki- ja villatagavarade kujunemises võib märkida tunduvalt tagasiminekut.

Teraviljatagavarade vähenemine on põhjustatud ka suurelt osalt vähenenud toodangust. Võrdlemisi väheldane maailmanisusaak 1936. a. (92 milj. tn) 1928—1933. a. keskmise 103 milj. tn. vastu, ning eelmise kahe aasta saagid ei katnud enam aastast tarvitust. Kuna ühes sellega jäi väiksemaks ka teiste viljade pakkumine, võidi asuda tagavarade realiseerimisele. Maitseainete tarvitus tõusis samuti kiiremini kui toodang — tänu üldisele majandusseisundi paranemisele. Samal põhjusel tõusid ka lina- ja teiste põllum. tööstuslike toorainete hinnad. Seega on majandusseisundi paranemisega põllumajandussaaduste hindade tase näidanud püsivat tõusutendentsi ning edasised väljavaated muutunud vähemsõltuvaiks üksikute saaduste toodangute liikumisest.

Hindade liikumine siseturul.
Movement of Prices on Domestic Market.

Põllumajandussaaduste hindade liikumine meie siseturul on 1932. a. peale näidanud peagu püsivat tõusutendentsi. Põllumajandusmüügiainete hindade indeks (mis on arvatatud talundite rahaliste sissetulekute alusel) on 1932. a.

kuni 1936. a. tõusnud 19 punkti ehk 35%. K. a. esimesel veerandil tõusis müügiainete hindade indeks isegi 82-le-, s. o. jäi ainult 12 punkti ennekrisisaegsest kõrgseisust maha. K. a. II veerandil ja juulis langetas hinnaindeks sesoonse hindade nõrgenemise tõttu, kuid püsis siiski kõrgemal l. a. seisust. Nii oli põllum. müügiainete hindade indeks k. a. juulis 77 l. a. 70 vastu, s. o. 11% kõrgem.

Põllumajanduse müügi- ja ostuainete hindade indeksid (1927—31 = 100).

	Müügiained	Ostuained	Müügiainete ostujõud
1937. a. I v.	82	89	93
II v.	77	90	86
1936.	72	86	84
1935	62	80	78
1934	59	83	71
1933	57	80	71
1932	53	77	69

Põllumajanduse müügiainete hindade kõvenemine meil on tingitud välisturuhindade tõusust kui ka otstarbekast valitsuse majanduspoliitikast.

Põllumajandusmüügiainete hindade kõvenemisega on paranenud müügiainete ostujõud, on lähenenud nn. „hindade-käärid“. 1932. a. peale, mil müügiainete ostujõud oli 69 (1927—31 = 100) tõusis 1936. a.-ks 84-le, s. o. 15 punkti ehk 22%. K. a. esimesel veerandil tõusis ostujõud 93-le, jäädes seega maha ainult 7% 1927—1931. a. tasemest. Seega on põllumajanduse tulundusseisundi kujunemiseeldused ostuainete tarvituse suhtes jõudmas normaaltasemele.

Hindade kujunemise väljavaated.
Prospects for Future Prices.

Põllumajandussaaduste hindade edasise liikumise jälgimine on kahtlemata tähtis põllumajandusliku tootmise ja turustamise seisukohalt, mistõttu käsitleme nende võimalikku kujunemist, nagu võimaldavad praegused andmed.

Põllumajandussaaduste hindade üldine tase on jõudnud juba kriisieelse, s. o. kõrgkonjunkturi tasemele. Seega ei ole senin soovitud kõrgseis enam kaugel, kuigi üksikute saaduste hindade endisse maksimaalseisu on veel küllalt suur tee.

Põllumajandussaaduste hindade kujunemine on viimaseil aastail olnud eriti seotud tööstuskonjunktuuri tõusuga. Ka riiklikud kulutused sõjavarustisele on elustanud tööstust ja tõstnud ühtlasi ka toitainete, s. o. põllumajandussaaduste tarvitust. Arvestades riikide-vahelist poliitilist pinevust ja konflikte näib, et nn. sõjakonjunktuur, mida võime märgata meie põllumajandussaadusi tarvitajais mais, kestab, ning nõudmine põllumajandussaaduste järele püsib vähemalt praegusel tasemel. Seega ei ole nõudmise poolel k. a. tagasiminekut tõenäoliselt lähemal ajal karta.

Teisalt võib pakkumise kujunemine siiski põllumajandussaaduste hindade taset (eriti siseturul) tõsta või vastavalt vähendada. Kehtivad ju praeguses rahvusvahelises kaubanduses veelgi kitsendused kontingentide ja teiste takistuste kujul, mistõttu toodangu kujunemine võib väljaveovõimaluste puudusel omakorda alandada hinda (nagu see oli tavaliselt peekonihinna kujunemisel).

Teraviljahindade kujunemise kohta maailmaturul ei ole veel selgust. Küll näib aga, et toodang kujuneb suuremaks kui 1. a., mis mõjub hindade liikumisele arvatavasti langevalt. Siseturul on meil Valitsuse poolt kindlustatud nisuhinnaks 22 s. kg ja rukki-hinnaks 16 s. kg. Seega on rukki- ja nisuhind tänavu määratud valitsuselt kõrgem (m. a. 14 s. ja 20 s. kg). Kuna aga rukki- ja nisusaak kujuneb küllalt heaks, võib arvata, et turuhind püsib vähemalt 1. a. tasemel.

Võihinnataseme kujunemine on meil sees peamiselt välituruhinna liikumisega ning teisalt valitsuse hinnakindlustamisega. Kuna võituruseisundi kujunemine viimasel ajal on olnud kindel ning võitootmises ja seega pakkumises ei ole näha erilist üllatust suurenemise alal, võib loota ka võihinna püsivust ja tõusutendentsi aasta teisel poolel.

Eriti soodus konjunktuur valitseb praegu sealihaturul, ning väljavaated sealihhindade püsimiseks on kindlad. Kuna olukord praegu sealihha mahutamisevõimaluseks on avar, ei suuda meie isegi rahuldada nõudmist. Seetõttu võib loota sealihhindade püsivust, mis kahtlemata peaks kõigutama meie seakasvatuse laienemist.

Veise- ja vasikalihha turuseisund näib kujunevat samuti soodsaks. Kuna tänavu näib söötade-saak kujunevat rahuldavaks, ei ole karta pakkumise kuhjumist sügisel. Pealegi on meil avaraid võimalusi vasikalihhakonservide mahutamiseks väliturule, mis vasikalihahinda siseturul hoiab ka hooajalise pakkumise ajal.

Lambaliha turustamisvõimalused väliturul on praegu võrdlemisi kitsad. Seetõttu võib sügiskuil lambaliha-hind nõrgeneda. Kuna aga teiste loomaliikide lihhinnad tõenäoselt püsivad, ei ole lambalihahinna langus arvatavasti suur.

Kanamunaturul on k. a. teisel poolel turuseisund võrdlemisi soodus. Kuna aasta teiselt poolt munahinnad väliturul tõusevad peagu pidevalt, on väljavaated munahinna kõvenemiseks kindlad. Siseturul pidurdab aga hindade kõvenemist munahinna kindlustamistfondi tagasimakstavate summade mahaarvamine väliturult saadavast hinnast.

Linahinna kujunemise väljavaated ei ole küllalt selged, kuna puudub täielikum ülevaade linatoodangu kujunemisest. Üldiselt näib aga, et linahinnad kujunevad rahuldavaiks ja liiguvad enamvähem praegusel tasemel.

Kokkuvõttes võib tähendada, et põllumajandussaaduste hindade kujunemise väljavaated peagu igal saadusel on rahuldavad. Eriti soodus olukord näib püsivat sealihha ja kanamunade turustamisel.

TÖÖSTUS JA KAUBANDUS

TOOR- JA POOLVALMISAINETE SISSEVEDU.

RAW AND SEMI-MANUFACTURED MATERIAL IMPORTS.

Toorained ja poolvalmiskaubad moodustavad Eesti sisseveos võrdlemisi suure osatähtsuse. Viimaste aastate jooksul on see osatähtsus küll vähenenud, osutades tänava esimesel poolaastal ümmarguselt 26% kogu sisseveoväärtusest. 1934. a. oli toorainete ja poolvalmissaaduste osasuurus 35%.

Seevastu on aga valmiskaupade osatähtsus järjest tõusmas. Kui 1934. a. moodustasid valmiskaubad sisseveost 55%, oli see m. a. juba 60% ning tänavu on jäänud see osasuurus peagu samale tasemele.

Vaatamata toorainete ja poolvalmiskaupade osasuuruse suhtelisele vähenemisele on tõusnud nende absoluutne sisseveoväärtus. Kui 1932. a. veeti sisse tooraineid ja poolvalmissaadusi 10 milj. kr. eest, siis 1934. a. juba 19 milj. kr. ja m. a. 24 milj. kr. eest. Võrreldes tänavu esimest poolaastat vastava ajavahemikuga mullu saame ka siin 2,5 milj. kr-se tõusu toor- ja poolvalmisainete sisseveo alal.

Et m. a. kui ka tänavu esimene poolaasta lõppes sisseveo võrdlemisi tugeva ülekaaluga, võib muuhulgas kerkida üles ka küsimus, kas ja kui võrd on tarvilik ja põhjendatud tõus toorainete ja poolvalmiskaupade sisseveo alal.

Võrreldes toorainete ja poolvalmiskaupade sissevedu k. a. esimesel poolal m. a. sama ajaga, peame mentima, et impordi suurendamine tänavu ei olnud ainult väärtuselt, vaid ka koguselt. Kui mullu esimesel poolaastal veeti sisse toor- ja poolvalmisaineid kokku ümmarguselt 77 000 tn 11,0 milj. kr. eest, ulatus tänavu see ligemale 100 000 tn 13,5 milj. kr. väärtuses.

Hindade liikumine toorainete turgudel arenes tõususuunas juba m. a.. Ka k. a. jätkus see tõus hoogsalt. Eriti tänavu märtsis tõusid paljude toorainete hinnad, eeskätt neil turgudel, kus rööbiti relvastustööstuse laienemisega tegutses hoogsalt spekulatsioon. Metallikautšuki kui ka tekstiilitoorainete hinnad tõusid hüppeliselt ning ületasid kaugelt varemäl kõrgekonjunktuuri-aastail saavutatud taseme. Oli loomulik, et selline speku-

latiivne joon turgudel pidi kord kutsuma esile tagasiminekut hindades. Nii ilmneski juba aprillis toorainete turgudel tunduv hinnalangus. Et aga toorainete tarvitus suurenes üldiselt endiselt, rahunes olukord maailma toorainete turgudel peagi ning hinnad jäid püsima kindlana.

Tähtsamaks meile sisseveetavaks tooraineks on puuvill. Tänavu osteti esimesel poolaastal puuvilla 2915 tn 3,9 milj. kr. eest, m. a. samal ajal — 2697 tn 3,2 milj. kr. väärtuses. Neist arvudest ilmneb selgesti puuvilla hinnatõus tänavu; sisseveetud puuvillakogus k. a. võrreldes eelmise aastaga suurenes kõigest 8%, kuna väärtus 22%.

Maailma-puuvillatoodang 1936/37. a. ulatub ümmarguselt 30,5 milj. pallile ning puuvillatarvitust sealjuures hinnatakse 30,9 milj. pallile. See 1936/37. a. puuvillatarvituse puudujääk kaeti vanust tagavarust, millised seetõttu vähenesid 13,0 milj. pallilt 12,6 milj. pallile. Praegu arvestatakse küll üldiselt puuvillatoodangu suurendamist eelolevaks saagiaastaks, kuid puuvillatarvitus ei suurene arvatavasti toodanguga mitte rööbiti. P.-Am. Ühendriiges arvestatakse 15,6 milj. pallist toodangut (12,4 milj. palli vastu 1936/37. a.), Egiptuses — 15,2% ja Indias 5% suuremat toodangut 1936/37. a. omast. Toodangutõusu on oodata ka L.-Ameerika puuvillariiges.

Puuvillatarvitus tõuseb aga tõenäoselt vaevalt üle eelmise aasta taseme. Üldiselt arvestatakse üle 15 milj. pallist puuvillaülejäkki 1938/39. saagiaastal, mis võib rahuldada enam kui poolaastast puuvillatarvitust maailmas. Ei tule jätta tähelepanuta ka asjaolu, et võistlus p.-ameerika ja „eksootiliste“ puuvillamaade vahel ei ole kaugeltki veel lõppenud. Sellisest olukorrast tingituna ongi juba maailmaturul alates tänavu märtsist puuvillahind märksa nõrgenenud. Puuvillanoteeringud New-Yorgis kui ka Londonis osutasid viimaseil kuul tunduvalt langustendentsi. Inglises tuntakse suurt huvi nende tagajärgede vastu, milliseid on kutsunud esile viimased konjunktuurimuudatused puuvillaturul. Ollakse ar-

vamusel, et P.-Am. Ühendriikide valitsus asub peatselt uue puuvillaboetusaktsiooni teostamisele.

Kodumaine tekstiiltööstus valmistab sisseveetavast puuvillast mitmesugust puuvillakaupa, millisest suurem osa leiab turustamist sisemaal, osa välismaal. Tänavu esimesel poolaastal müüdi välismaale ligemale 4 milj. kr. eest puuvillakaupa, mis tasakaalustab sisseveetud toorpuuvilla.

Peale puuvilla veab eesti tekstiiltööstus sisse ka džuuuti, villa ja kanepit.

Džuudi sissevedu k. a. esimesel poolal ulatus 1292 tn-le 383 tuh. kr. väärtuses; m. a. samal ajavahemikul veeti sisse ümmarguselt 20% vähem. Võrreldes džuuudi keskmisi sisseveohindu tänavu eelmise aastaga selgub, et tänavu on džuuudi eest keskmiselt makstud veidi vähem kui mullu esimesel poolaastal. Tänavu maksti keskmiselt džuuudi eest 296 kr. tn, m. a. — 300 kr. tn.

Džuudi sissevedu toimub meil Br. Indiast. Džuudi väljavedu Br. Indiast oli tänavu üldse suurim viimaseist aastaist. 31. III k. a. lõppenud saagiaasta näitas 820 000 tn-st väljavedu 147,7 milj. ruupia eest 770 000 tn 137 milj. ruupia vastu eelmisel aastal.

Džuudist valmistab meie tekstiiltööstus pakkimis- ja kotiriiet, millist kaupa veetakse Eestist välja üsna suurel määral, keskmiselt aastas 0,8 milj. kr. eest. Toordžuuti veetakse meile sisse märksa väiksema summa eest, mistõttu džuuuditööstuse väliskaubandusbilanss osutub meile aktiivseks.

Villaimport ulatus tänavu 117 tn-le, seega umbes 27% vähem kui m. a. esimesel poolal. Märgatavalt kallines aga tänavu villahind, mistõttu tuli maksta tunduvalt väiksema sisseveokoguse eest märksa rohkem kui m. a. Mullu esimesel poolaastal maksti keskmiselt 3130 kr. pro tn villa, tänavu aga 4401 kr. tn.

Nõudmine villa järele maailmaturul on praegu üldiselt väga elav. Eriti suurte kaubatarvitajaina ses suhtes esinevad tänavu euroopa riigid, eesotsas Saksa, Prantsuse, Itaalia ja Belgia. Jaapan on oma ostutegevust Austraalias tänavu tugevasti vähendanud, eeskätt valuutaraskuste tõttu. Olgu märgitud, et viimasel kuul müüdi villa-oks-

joneil isegi ka mitmesuguste puudustega villa väga heade hindadega. On oodata, et villahinna praegune kõva tendents püsib veel ka eeloleval hooajal.

Kanepit veab sisse eeskätt meie köie- ja nõõritööstus. Kanepiimport ulatus tänavu 402 tn-le 162 tuh. kr. väärtuses, olles seega 45 tn võrra väiksem kui m. a. samal ajavahemikul.

Nagu suuremjaolt tekstiiltoorainete hinnad, nii on ka kanepihind tänavu märksa kõrgem eelmise aasta omast. Kui mullu esimesel poolaastal maksti sisseveetava kanepi eest keskmiselt 369 kr. tn, siis tänavu juba 403 kr. tn.

Köie- ja nõõrikaubaga varustab siseturgu meie omatööstus peagu täiel määral; kuid ka välisurule on müüdud seda kaupa, peamiselt Soome.

Ärtside ja töötlemata metallide sissevedu oli meie metallitööstusele tänavu koguselt küll väiksem kui m. a. esimesel poolal, ent väärtuselt siiski märksa suurem, millest ilmneb metallihindade tõus tänavu. Malmi veeti tänavu sisse 1936 tn. 130 tuh. kr. eest m. a. samal ajal — 2316 tn 136 tuh. kr. eest; koguselt langes seega malmiimport tänavu 17%, väärtuselt vaid 5%.

Seevastu tõusis inglantina sissevedu tänavu koguselt (53%) kui ka väärtuselt (116%). Ka raua ja terase sissevedu osutas tänavu suurt tõusu. Latt-, vorm ja sordirauda ning — terast veeti k. a. sisse ligi 50% rohkem kui mullu. Lehtraua ja -terase import suurenes koguni 100% võrra.

K. a. aprillis võis märgata rahvusvahelisel metalliturul peale kauemat aega kestnud hinnatõusu tagasiminekut hindades, mis nähtus oli eeskätt tingitud spekulatiivseist äritehingust. Metallihinnad langesid üldiselt enam kui 20%. Hiljem paranes olukord ning juulis tõusid hinnad taas. Spekulatsioon näis aga sealjuures olevat tõmbunud tagasi ning metalliturgudel ilmes püsiv ja kindel hinnatendents.

Meie tubakatööstus-tooraine — tubaka — sissevedu on tänavu jäänud peagu samale tasemele, nagu m. a. (348 tn). Küll tõusis aga toortubaka sisseveohind — 1,57 kr-lt

m. a. 1,60 kr-le pro kg tänavu. Sellest sisseveetavast tubakast valmistab meie cma-tööstus saadusi, millistega varustab meie siseturgu täiel määral.

Kautšuki-import osutus tänavu koguselt veidi väiksemaks kui mullu, nimelt ümmargusest 30 tn. Nagu peagu kõik teisedki toorained, on ka kautšukihind k. a. tunduvalt kõrgem mullusest (1633 kr. tn — 1256 kr. tn-i vastu m. a. esimesel poolel). Kautšukihind tõusis tugevasti k. a. algusest, tingituna osalt tagavarade vähenemisest, osalt siiski ka liialdatud spekulatsioonist. Inglise kui ka Saksas alustatud suur propaganda sünteetilise kautšuki kasuks on hinnatõusu rahvusvahelisel kautšukiturul pidurdanud.

Igasuguste rasvade ja õlide sissevedu, milliseid tarvitab eeskätt meie toit- ja maitseainetetööstus kui ka keemiatööstus, on tänavu olnud märksa suurem mullusest. Nii näit., ulatus kopraimport k. a. 427 tn-le, olles m. a. samal ajal vaid 167 tn. Tugevasti tõusis seejuures ka kopra sisseveohind, nimelt üle 20%. Kopra on teatavasti peatooraineks meie taimevõitööstuses, milline va-

rustab siseturgu taimevõiga täiel määral ja on teinud katseid ka eksportimisega.

Ka mitmesuguste kütteainete sissevedu ületas tänavu tunduvalt m. a. esimese poole. Kivisöe sisseveokogus tõusis k. a. üle 40%, koks — üle 70%, petrooleum — ligi 15% ja bensiin 2%. Määrdeõlide import suurenes sealjuures ca 20%.

Igasuguste toornahkade import eeskätt kodumaise nahatööstuse jaoks oli tänavu koguselt küll umbes 18% väiksem, ent väärtuselt siiski ligi 6% suurem, ulatudes ümmargusest 1 milj. kr-le.

Võrdlemisi suurt osatähtsust evib sisseveetavate toor- ja poolvalmistaaduste hulgas väetisainete import, mis on määratud meie põllumajandusele. Ka siin võis märgata tänavu suurt tõusu, 1,1 milj. kr-lt 1936. a. esimesel poolel 1,7 milj. kr-le k. a.

Kokkuvõttes võime öelda, et tõus toorainete kui ka poolvalmistaaduste sisseveoalal on põhjustatud suurenenud tarbimiskaupade nõudmisest kui ka elavnenud investeerimistevõimega.

RAUDTEETEGEVUS 1937. A. ESIMESEL POOLEL.

RAILWAYS DURING THE FIRST HALF OF 1937.

M. a. alanud tõus raudteetegevuses püsis ka k. a. esimesel poolel, mis nähtub suurenenud vedude kogusest ja sellest tingitud tulude tõusust.

Reisijate liiklust iseloomustavad järgmised arvud (tuh.):

	1937	%	1936	%	± arv	±%
Reisijate arv	5 504	100,0	5 023	100,0	+ 481	+ 9,6
Sellest:						
laiarööpmelisel	4 809	87,4	4 372	87,0	+ 437	+10,0
kitsarööpmelisel	695	12,6	651	13,0	+ 44	+ 6,7
Reis-km. arv	157 419	100,0	144 564	100,0	+12 855	+ 8,9
Sellest:						
laiarööpmelisel	125 104	79,5	114 481	79,2	+10 623	+ 9,3
kitsarööpmelisel	32 315	20,5	30 083	20,8	+ 2 232	+ 7,4

Reisijate üldarv suurenes 481 tuh. ehk 9,6% ja reis-km arv 12 855 tuh. ehk 8,9%. Suhteliselt on reisijate liiklust elavam laiarööpmelisel teel, kus ka 50% reisijast kasustas elektrironge. Reis-km üldarvust langeb elektrirongide kasustajate poolt km-le võrdselt ainult 13,5%-line osatähtsus mõlema tegevusaasta esimesel poolel.

Veetud pagasikogus suurenes 3,4 tuh. tn-le l. a. vastava aja jooksul veetud 3,0 tuh. tn. vastu ehk 13,3% enam, mistõttu tõusis ka tn-km arv 274 tuh-lt 305 tuh-tonnile ehk 11,3%.

Maksulist kaubavedu oli aasta esimesel poolel (tuh.):

	1937	1936	± arv	±%
Tonne	1 309	1 222	+ 87	+ 7,1
Sellest:				
laiarööpmelisel	898	795	+ 98	+12,3
kitsarööpmelisel	416	427	- 11	- 2,6
eksportkaub.	6,5	7,3	- 0,8	-11,6
importkaub.	26	21	+ 5	+23,8
tn-km.	131 215	123 324	+7 891	+ 6,4
Sellest:				
laiarööpmelisel	99 673	90 952	+8 721	+ 9,6
kitsarööpmelisel	31 542	32 372	- 830	- 2,6

Kaubavedu oli aktiivne ainult laiarööpmelisel teel, kus veetud kaubakogus ületab l. a. veo 98 tuh. tn. ehk 12,3%, kuna kitsarööpmelisel kahanes veetud kaubakogus l. a. 427 tuh. tn-lt 416 tuh. tn-le ehk 2,6%. Üld-

se ületab aga tänavu veetud kaubakogus l. a. 87 tuh. tn-ga ehk 7,1%. K. a. esimesel poolel tõusis sissevedu 34,6% ja seda peamiselt N. S. V. Liidust imporditava kauba arvel, kust tähtsamate ainetena veeti superfosfaati (23,5%), propse (15,7%), rauda ja malmi (17,2%), raudteeroopaid (6,2%), soola (5,8%) ja suhkrut (4,7% üldisest importkaubakogusest). Väljavedu jäi aga passiivseks 11,6% võrra, vaatamata sellele, et eksport N. S. V. Liitu tõusis 5,4%. (3254:3083 tn. vastu k. a. kasuks). Veeti välja peamiselt põlevkivisaadusi, millest põlevkiviõli 1860 tn. ehk 23,6% ja põlevkiviõlibensiini 1119 tn. ehk 17,2% üldväljaveokogusest. N. S. V. Liitu eksporditi ka 7572 elussiga, mis moodustavad ca 25,0% ekspordist ja karjasaadusi (piima, koort ja juustu 611 tn.) ning Poola 366 tn. eluskala. Suhteliselt evivad siin loetletud väljaveokaubad nimetamisväärt osatähtsust eksporditud kaubakogusest, kuna teised väljaveoained evivad juhuslikku ilmet. Vastavalt veetud kaubakogusele suurenes laiarööpmelisel teel ka tn-

km arv 90 952 tuh-kt 99 673 tuh-le ehk 9,6% ja vähenes kitsarööpmelisel teel 32 372 tuh-kt 31 542 tuh-le ehk 2,6%. Üldse aga suurenes tn-km arv 7891 tuh. ehk 6,4%.

Elavnenud veod põhjustasid ka tulude suurenemist. Jaamakassa aruannete järgi laekus tulu (tuh. kr.):

	1937	%	1936	%	± arv	±%
Üldse	7 095	100,0	6 528	100,0	+567	+ 8,7
Sellest:						
reisijateveost	2 650	37,4	2 422	37,1	+228	+ 9,4
pagasiveost	276	3,9	259	4,0	+ 17	+ 6,6
kaubaveost	4 028	56,7	3 742	57,3	+286	+ 7,6
mitmesug. tulu	141	2,0	105	1,6	+ 36	+34,3

Osatähtsusest suuremaks tuluallikaks raudteetegevusest on kaubavedu (üle poole tulude üldsummast), mis suurenes l. a. 3742 tuh. kr-kt 4028 tuh. kr-le ehk 7,6%. Reisi- jateveost laekus tulu muulusest enam 228 tuh. kr. ehk 9,4%. Samuti suurenesid tulud osatähtsusest väiksemaist tululiikidest — pagasiveost 6,6% ja muist tululiikidest 34,3%.

LAEVANDUS

PRAHITURG. — FREIGHT MARKET.

Prahiturg nädalal kuni 25. aug. oli endiselt kindel. Tonnaaži nõudmine oli kõigil turgudel küllalt elav, ning kuna laevaomanikud olid väga tagasihoidlikud, toimusid prahtimised peamiselt promtvedudeks ja hinnad püsisid endiselt kõrged. Jaapani-Hiina sõda ja sellega ühenduses olevad hädaohud ning vedude suurenemine tõstsid Kauge-Ida prahte umb. 10% ning see avaldas osaliselt mõju ka teistel turgudel.

Vahepeal on selgunud ka viljalõikuste väljavaated: Euroopas vähenes saak Saksas, seevastu Prantsuse, Itaalia ja Skandinaavia/Balti saagid on paremad kui m. a. Rumeenias on ikaldunud mais, kuid nisusaak on umbes sama kui l. a. NSVL-u kohta puuduvad lähemad andmed, kuid teadete järgi on seal hea saak ja loodetakse k. a. vilja jätkuvat ka väljaveoks, mida tõendavad ka mitmed tehingud Mustast merest. P. Ameerika Ü. R. saak on märksa parem ja see

maa muutub sisseveomaast (mais 1937. a.) taas väljaveomaaks. Kanadas on saak halvem, kuid seda kompenseerivad Ühendriigid. L.-Ameerika ja Austraalia kui väljaveomaade saagi kohta on veel raske teada ette. — Üldkõikuvõttes on viljavedu tavaliiseks tarviduseks 1937/38. a. veidi alla 1936/37. a. ning veokaugused väiksemad, mis nõuaks vähem tonnaaži. Kuid arvestades ärevat poliitilist olukorda, on võimalik reservide kogumise jätkumine, mis võib mõjustada vedusid suurenevalt. — Muis massikaupade veortühmades on oodata senise intensiivse tegevuse jätkumist, mis kindlustab ka vedusid tonnaažile. Kuna üldine relvastumine kestab vähemalt 1938. a., siis, kui ei tule enne mõnda plahvatust ja arvestades ka üldist majandustõusu, oletatakse kõrgkonjunktuuri kestmist vastavalt. Iseloomustavaks on, et viimasel nädalal tõusis nõudmine pikemaks ajaks laevade ajalepin-

gule-võtmiseks. Ei pakuta üksi ½ a.-le lepinguid, vaid isegi kuni 5 ja 10 a. Nende päevade sees prahiti üks välislaev 5 a.-le, saades 1.65 dol./per. dw. tn.

Ka metsalaadungeid on hakatud juba pakuma 1938. a. sesooniks, kusjuures hinda nimetatakse 20/- üle miinimumi, mis on aga umb. 8/-10/- madalam kui praegused sesooniprahid. Kõik see laseb oletada kõrgkonjunktuuri kestmist. Kuid kõik ripub poliitilisest olukorrast ning kui viimane halveneb, näiteks suurema konflikti puhul Kauges Idas, võib oodata koguni eritingimusi prahiturul. Seetõttu on laevaomanikud väga tagasihoidlikud prahtimast vähegi pikemaks ajaks ette.

Üksikuil tähtsamail tramp-veoturgudel on olukord ja prahid samad kui läinud nädalal. Vaid Kauge-Ida ja India prahid on tõusnud. Toome järgnevalt mõned näited viimase nädala prahtimistest:

Metsamaterjalid:

775 std. DBB	Arhangelsk-Bristol	90/6 sept.
855 " "	Kemi-Zeebrügge (10/- Klausel)	65/- aug.
1850 " "	Arhangelsk-Amsterdam	80/- sept.
820 " "	Mesane-Garston	96/- aug.
700 " "	Viipuri-London	54/- aug.
300 " "	Trangsund-London	62/6 nov.
1700 " "	Uleaborg-Garston	75/- sept.
670 " "	Uleaborg-Boston	60/- aug.
650 " "	Kristinestad-Boston	57/6- sept.

Vili:

5000-6000 tn.	Must meri-Antwerpen	20/8 sept.
5000-6000 tn.	Must meri-Englise	21/6 sept.
5000-6000	Doonau-Englise	26/- sep.

5000-8000 S. Lorenzo-Antwerpen 33/-33/6 sept.
30 000-40 000 qr. Montreal-Englise 31 1/2 sept.

Sõed:

4000 tn.	Cardiff-Algires	18/-
2700 tn.	Cardiff-Bona	12/9
5000-7000 tn.	Cardiff-Aleksandria	13/0-12/6
2000-3000 tn.	Cardiff-Rouen	5/6
2000-3000 tn.	Cardiff-Lissabon	11/8-11/9
2000 tn.	Immingham-Memel	8/-
8000 tn.	Seaham-Aarhus	7/3
2800 tn.	Sunderland-Memel	8/6
2100 tn.	Hull-Memel	8/-

Mullapähklid:

165 000 k. j.	Saloum-Marseille	47/- nov.
160 000 k. j.	Saloum-Rotterdam	47/6 nov.

Puuvillaseemned, metallimullad:

2300 tn.	Aleksandria-Leith	23/- sept.
514 000 k. j.	Aleksandria-Hull	19/6 okt.
2000 tn.	fosfaat Sfax-La Pallice	14/-

Ajalepingud:

2000 tn., 2-he	dekil. laev, 6 kuud	£ 975.
5000 tn., 18	kuud,	£ 1500.
5000 tn., 12	kuud, Ameerikasse sõiduks	doll. 2.20.
Uus skandinaavia	laev, 2 aastaks,	10/-

Ülemere-viljaveo aasta algust kuni 19. VIII tähtsamail veoturgudel olid, sealt Euroopa:

	1937	1936
	milj. quart.	
Kanada ja Am. Uh. R./Euroopa	11,06	18,49
Argentiina/Euroopa	39,06	20,86
NSVL / " "	0,30	1,58
Doonau/ " "	6,60	2,14
Austraalia/ " "	7,39	6,17
India/ " "	1,55	0,10
L.-Aafrika/ " "	0,50	0,35
Muud maad/Euroopa	5,55	7,28
Kokku:	72,02	56,97

TEISED SADAMAD PEALE TALLINNA 1937. A. I POOLEL.

ACTIVITY OF OTHER HARBOURS DURING THE FIRST HALF OF 1937.

Teistes sadamates, peale Tallinna, kestis tegevus 1937. a. esimesel poolel ainult nelja kuu jooksul, nimelt jaanuaris, aprillis, mais ja juunis. Jäähoid takistasid veebruaris ja märtsis nendes sadamates nimetamisväärsse tegevuse arenemist. Ka jaanuaris ja aprillis oli tegevus väiksem kui mais ja juunis. Välissõidulaevu käib sadamais peale Tallinna vähe — k. a. esimesel poolel mahu järgi ainult 6% Tallinna sadamas samal ajal läbikäinud mahust. Seega oleneb teiste sadamate tegevus, peale Tallinna, peamiselt rannasõidust.

Teiste sadamate tegevust k. a. esimesel poolel iseloomustavad järgnevad arvud:

Välissõit	Saabus		Väljus	
	1937. a.	1936. a.	1937. a.	1936. a.
	Ip	Ip	Ip	Ip
Laevade maht (net. rgt.)	29 325	26 839	33 198	33 208
Reisijad (arv)	1 205	761	1 500	645
Kanpu (tn.)	5 709	6 506	81 475	39 560
Rannasõit				
Laevade maht (net. rgt.)	95 556	108 708	93 018	104 701
Reisijad (arv)	25 077	26 642	24 721	26 352
Kanpu (tn.)	12 368	10 596	7 640	19 286

Välissõidus liikus tänava ruuvu mahu järgi arvatult veidi enam eelmisest aastast.

Ka reisijaid liikus rohkem, mis on seletatav laevaliini korraldamisega nii, et välismaa-reisijad saavad sõita mitte üksnes Tallinna, vaid ka teistesse sadamatesse. Üldine käive kaubaveo alal jäi tänavu teistes sadamates m. a-st väiksemaks 18,2%. Väljaveodu moodustab peaosa kaupade üldisest käivest ja käibe vähenemist tuleb panna peamiselt just väljaveo tagasimineku arvele. Vähem veeti välja metsamaterjale. Sissevedu on väike,

ainult 15,3% läbikäigust, ja osutas tänavu samuti vähenemist.

Rannasõidus vähenes ka laevade liikumine mahu järgi 13,1%. Samuti vähenesid veod. Reisijate läbikäik langes tänavu 49,8 tuh. isikule l. a. 53,1 tuh. isiku vastu, vähem seega 6,6%. Kaupade läbikäik oli tänavu palju väiksem eelmisest aastast, nimelt 33,0%. Eriti vähenes väljaveodu.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

M. n. jätkus võihinna paranemine Inglises kui ka Saksas. Eesti võihinnaks noteeriti Manchesteris 124—126 š cwt l. n. 119—121 š vastu. Samaselt tõusis hind ka Saksas. Võihinna paranemise tõttu välisturul paranes ka meie eksportvõihinna-noteering 172 s-le kg franko saatejaam. M. n. oli võihinnaks 159 s. kg, tõus seega 13 s. kg-lt. Turutendents kindel.

Võitagavarade liikumine Inglises toimus juuli teisest poolest tõususuunas. Augusti esimesel poolel võis panna tähele aga tagavarade vähenemist. Seejuures on tänavused võitagavarad Inglises väiksemad kui eelmisel kahel aastal. Nii oli võid külmutusmajades k. a. 14.VIII 935 000 kasti l. a. sama aja 970 000 kasti ja 1935. a. 1 180 000 kasti vastu. Seega osutub võitagavarade seis enam-vähem normaalseks.

Või sissevedu Inglisse oli k. a. juulis

909 750 cwt l. a. sama kuu 930 230 cwt vastu, vähenedes seega 2%. Kuigi Austraalia ja Uus-Meremaa eksportisid Inglisse enam kui m. a. juulis, vähenes sissevedu impeeriumimaist 4%. Või sissevedu näitas suurenemist juulis: Taanist, Rootsist, Soomest, Lätist ja Bestist. Meie või väljaveodu Inglisse suurenes juulis 44%, s. o. suhteliselt suuri määral võrreldes teiste maadega. K. a. esimese seitsme kuu jooksul imporditi võid Inglisse 5 760 524 cwt m. a. sama aja 5 833 221 cwt vastu, s. o. vähem kui m. a. Sissevedu vähenes peamiselt impeeriumimaade (Austraalia) arvel, kuna väljastpoolt impeeriumi näitas sissevedu tõusu. Re-eksportidina läks Inglisest edasi 7 kuu jooksul 58 104 cwt m. a. sama aja 44 862 cwt vastu.

Kuna võitagavarad Inglises on väiksemad ja ookeanitaguseist maist pakkumine tagasihoidlik, võib loota võihinna paranemise jätkumist ka septembris.

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Seisund peekoniturul on taas stabiliseerunud, pärast eelmisel mädalal asetleidnud hinnalangust. Hinnad tõusid erakorraliselt kõrgele, põhjustatud peekonipuudusest turul. Neil põhjusil tõusid peekonihinnad Inglises tasemele, mis ei vastanud enam tarvitajaskonna ostujõule. Varemgi aastail oli eesti peekoni kõrgem noteering Londonis 93 š per cwt, kuid tõusid tänavu 100 š-le tsentr. Peale asetleidnud hinnalangust ületab veel praegune eesti peekoni kõrgema sordi no-

teering, s. o. 94 š eelmiste aastate kõrgseisu hinna 1 š võrra. Ühtlasi jäid muutusetu ka peekonisigade noteeringud. K. n. maksavad eksporttapamajad endiselt järgmisi hindu:

Tapakaalud	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 — 72 kg	100	95		
55,5—59 „	95	91	Siseturu-	
72,5—75 „			hinnad.	
75,5—80 „	91	87		

TÄHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD. — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 4.	23/VIII	16/VIII	o/o	Juuli		English Nomenclature see No. 4.	23/VIII	16/VIII	o/o	Juuli	
	29/VIII	22/VIII		1937	1938		29/VIII	22/VIII		1937	1938
	1937	1937	+	-	1937		1937	+	-		
SUURMÜGIHINNAD Tallinnas (Börsikom. noteeringute järgi (kr. kv)						PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
1. Rukia	16,50	16,00	+3,1	16,50	12,50	81. Searasv, sulatamata	115	115	0	110	100
2. Nisu	23,50	22,50	+4,4	24,00	19,00	82. " sulatatud	140	140	0	140	120
3. Oder, sööda	16,00	18,00	-11,1	19,88	15,00 ^{*)}	83. Loomarasv, sulatamata	65	65	0	55	55
4. Kaer	14,50	16,50	-6,5	16,75	12,00	84. " sulatatud	80	80	0	80	65
5. Rukkijahu	18,03	17,95	+0,4	17,47	14,45	85. Heeringad	56	56	0	50	50
6. Rukkipütl	25,25	25,25	0	25,25	20,90	85-a. Heeringad, Eesti erivalik	—	—	—	45	—
7. Nisupütl (kõrgem sort)	43,50	43,50	0	43,00	47,00	86. Raimed, värsked	12	14	-14,3	20	22
8. Kartulid, söögi	—	—	—	2,35 ^{*)}	2,46 ^{*)}	87. Kilud, värsked	—	—	—	35	22
9. " tööstuse	—	—	—	1,90 ^{*)}	2,10 ^{*)}	88. Ristikhein	6,1	6,1	0	5,5	4,8
10. Kartulitärklis	23,00	23,00	0	23,00	27,00	89. Aasahein	4,6	4,9	-6,1	4,0	3,7
11. Junst, šveitsi (kg)	1,25	1,25	0	1,25	1,25	90. Põletispuud, kase (m ³)	545	545	0	545	545
12. Taimevõl (kg)	0,83	0,83	0	82,50	75,00	91. " männi	563	568	0	568	568
13. Suhkur	46,26	45,26	0	46,14	42,63	92. Petroleum (lt)	16	16	0	16	12
14. Sool	2,30	2,30	0	2,60	2,60	Rukis — (kr. kv.)					
15. Riis, Burma II	46,50	46,50	0	46,65	45,00	93. Hamburg (La Plata)	—	—	—	19,28	8,01
16. Tee, or. Pek., Taelon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	94. Chicago	11,15	11,44	-2,5	13,19	10,08
17. Kohv, Rio, Santos	2,98	2,98	0	2,98	4,68	95. Winnipeg	12,11	12,42	-2,5	20,94	7,94
18. Kakao, hollandi	2,10	2,10	0	2,10	2,10	Nisu — (kr. kv.)					
19. Heering., S. Matties (tünn)	51,50	51,50	0	48,60	38,50	96. Hamburg (Manitoba I)	19,26	20,13	-4,6	21,75	14,49
20. " Mattis	55,50	55,50	0	52,50	42,50	97. Liverpool	16,61	16,75	-0,8	18,90	13,17
21. Palgid, kuusk, mänd (thm)	20,00	20,00	0	20,00	19,50	98. Chicago	14,03	14,54	-3,5	16,41	13,66
22. Paberipuu (rm)	7,50	7,50	0	7,50	6,00	99. Winnipeg	18,18	16,74	-2,6	19,18	12,36
23. Saet, mat., mänd u/s (thm)	48,00	48,00	0	48,00	23,50	Mais — (kr. kv.)					
24. Telliskivid (1000 tk.)	47,00	47,00	0	47,00	46,00	100. Chicago	13,80	13,98	-1,1	17,15	11,54
25. Silikaatkivid (1000 tk.)	42,00	41,00	+2,4	41,00	36,50	Püür lahtiselt Tallinn (snt. lt)					
26. Tsemnt (tünn 170 kg) ¹⁾	6,85	6,85	0	6,85	6,45	101. I v. piimakauplustele	11	11	0	11	10
26a. Tsem. paberkot. (170 kg) ¹⁾	5,15	5,15	0	5,15	—	102. I v. piimatööstustele	10	10	0	10	9
27. Lubl	2,20	2,20	0	2,20	2,77	103. II v. piimakauplustele	9	9	0	9,7	9
28. Tsinkvalge (kg)	0,64	0,64	0	0,61	0,42	104. II v. piimatööstustele	8	8	0	8,7	7,5
29. Ooker (kg)	0,23	0,23	0	0,23	0,25	Võl. (snt. kg)					
30. Värnis	65,00	65,00	0	65,00	72,00	105. Tallinn	172	159	+8,2	152	150
31. Linaseeme, õli tootmiseks	—	—	—	—	15,50	106. Kindlustatud hind	145	145	0	145	130
32. Oliikoogid, linaseemne	12,50	12,50	0	12,50	13,50 ^{*)}	Londonis.					
33. Nisukliid	10,00	10,00	0	10,00	9,60 ^{*)}	107. Taani	235	228	+5,4	313	223
34. Superfosfaat, 18—20% ^o	5,05	5,05	0	4,95	4,85	108. Eesti	—	—	—	—	190
35. Kaalisool, 40% ^o	11,47	11,47	0	11,04	10,55 ^{*)}	109. Läti	—	—	—	—	—
36. Fosforiit, eesti	3,25	3,25	0	3,25	3,16	110. Leedu	—	—	—	—	183
37. Nitrofoska	—	—	—	23,00	21,15 ^{*)}	111. U-Meremaa	—	208	—	—	201
38. Raud, sordi	22,00	22,00	0	22,00	14,00	Manchesteris.					
39. Teras, vedru	30,00	40,00	-25,0	30,00	24,00	112. Taani	241	231	+4,3	220	226
40. Inglitina	550,00	550,00	0	542,50	445,00	113. Eesti	223	214	+4,2	203	199
41. Soolina	51,00	51,00	0	54,00	39,00	114. Läti	223	214	+4,2	204	200
42. Vaskplekk, punane	235,00	235,00	0	235,00	157,50	115. Soome	232	220	+5,5	203	208
43. " valge	195,00	195,00	0	195,00	140,00	116. Rootsi	232	220	+5,5	211	210
44. Tsinkplekk	77,50	77,50	0	77,50	69,00	Berliinis.					
45. Punivillariis, bjäs (mtr.)	0,61	0,61	0	0,61	0,56	117. Saksa margivõl	377	377	0	377	352
46. Tallanahk, eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,45	2,45	118. Peen meireivõl	368	368	0	368	342
47. " ameer. n. I s.	2,70	2,70	0	2,70	2,50	119. Meireivõl	357	357	0	357	332
48. Paber, rotatsiooni	23,20	23,20	0	23,20	23,20	120. Kopenhaagenis. — Taani	192	180	+6,7	171	176
49. Kivistisi, auru, Newcastle	3,20	3,25	-1,5	3,13	2,65	Peekon. (snt. kg)					
50. " sepa	3,60	3,60	0	3,60	2,75 ^{*)}	121. Tallinn 60 — 72 kg I s.	100 ^{*)}	100 ^{*)}	0	94	86
51. Põlevkivi, la s.	0,90	0,90	0	0,90	0,80	122. " { 55,5—59,5 " " }	95 ^{*)}	95 ^{*)}	0	89	81
52. Turvas	0,90	0,90	0	0,90	0,83	123. " { 72,5—75,0 " " }	91 ^{*)}	91 ^{*)}	0	85	77
53. Põlevkiviõli	5,60	5,90	0	5,60	4,60	Londonis (kõrgem not.)					
54. Kütõõli, o/ü. "E. Kiviõli"	6,75	6,10	+32,4	6,10	4,75	124. Taani	178	178	0	170	166
55. Kivitõrv	10,00	10,00	0	10,00	10,00	125. Eesti	168	168	0	159	150
56. Nafta	14,00	14,00	0	14,00	10,50	126. Läti	168	168	0	159	150
57. Petroleum, Ameerika	16,00	16,00	0	16,00	12,00	127. Leedu	168	168	0	159	150
58. Bens., Riigi Põlevkivit. (lt)	0,31	0,31	0	0,31	0,25	128. Rootsi	175	175	0	168	159
59. " Kiviõli „Estolin“ (lt)	0,32	0,32	0	0,32	0,29	129. Iiri	184	184	0	175	170
VÄIKEMÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						130. Poola	168	168	0	159	150
60. Rukkijahu	18,0	18,2	-1,1	18	14,3	Lina — Võru-Petsert.					
61. Sepikujahu	28,0	28,0	0	28	28	131. Ristna (R)	—	—	—	142	92
62. Manna	50	50	0	50	50	132. Hoffsdreiband (HD)	—	—	—	133	83
63. Kartulijahu	30	30	0	30	35	133. Dreiband (D)	—	—	—	124	74
64. Kartulid	3,2	3,8	-15,8	3,0	5,7	134. Ordin-dreiband (ÖD)	—	—	—	116	63
65. Suhkur	47	47	0	47	44	135. L-ordin-dreib. (LOD)	—	—	—	106	52
66. Sool	5	5	0	5	5	136. Takuprakk (H)	—	—	—	97	40
67. Piim, lt II valik lahtine	11	11	0	11	10	Mujal Eestis.					
68. Lauavõl	170	170	0	162	158	137. Ristna (R)	—	—	—	140	91
69. Kõõgivõl	160	160	0	146	135	138. Hoffsdreiband (HD)	—	—	—	131	82
70. Koor, röösk (liter)	100	100	0	110	110	139. Dreiband (D)	—	—	—	122	73
71. " hapu	100	100	0	100	93	140. Ordin-dreiband (ÖD)	—	—	—	113	62
72. Kanamunad (paar)	10	10	0	8	8	141. L-ordin-dreib. (LOD)	—	—	—	104	51
73. Sealiha, keeduliba	110	100	0	90	86	142. Takuprakk (H)	—	—	—	95	39
74. " praehliha	120	120	0	100	93						
75. Loomaliha, supliha	55	56	-1,8	50	54						
76. " praehliha	75	75	0	65	80						
77. Vasikaliba, esim. veer.	55	55	0	45	51						
78. " tag.	70	60	+16,7	50	65						
79. Lambaliha, esim. veer.	65	70	-7,1	65	63						
80. " tag.	70	75	-8,7	70	71						

1) fr. Rakveres; *) ühes teedemaksuga; *) 30./VIII—5./IX; *) 23./VIII—29./VIII; *) V; *) VI; *) IV.

Kõrgseisuhinnad püsivad seega kolmas nädal. K. a. on peekonsigade hinnakõikumised olnud väga väikesed. Madalam noteering oli 82 s ja kõrgem 1 kr. Seega on kõikumisamplituut ainult 18 s, ehk 18%. M. a. samal ajal oli madalam hind 60 s. ja kõrgem 95 s., kõikumisamplituut seega 35 s, ehk 40%.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

M. n. oli veiste pakkumine keskmine. Nõudmine samuti keskmine, mistõttu hinnad püsisid ühtlaselt samal tasemel kui eelmiselgi nädalal. Suurimüügil maksus veise-liha:

Pullid suured: rammusad 46—48 s. ja keskmised 44—46 s. kg.

Pullid väiksemad: rammusad 43—46 s., keskmised 40—43 s. ja lahjad 25—35 s. kg.

Mullikad: rammusad 43—46 s., keskmised 40—43 s. ja lahjad 30—38 s. kg.

Mitmes veiseid lihakaalu alusel, kus nahk ja pudemed jäävad ostjale, tuleb eeltoodud lihakilole hinnale arvata naha ja pudemete arvel juurde pullidel 10—12 s. ning lehmadel 12—14 s. Pudemete hinna osatähtsus on seega tõusnud 2 s. lihakilole kohta.

Elusalt maksusid suured pullid 29—30 s. ja väiksemad 22—25—28 s. eluskaalu-kilo. Mullikate eluskaaluhinnad on väiksemate pullidega ühel tasemel. Lehmade eluskaaluhinnad sõltuvad rammususest 14—21—31 s. kg. Vasikate pakkumine väike. Nõudmine hea. Hinnad kõvenesid ning tendents kaldub veelgi kõvenemisele — peamiselt kauba vähesuse arvel.

Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 75—80 s., keskmised 60—70 s. ja lahjad 55—60 s. kg. Elusvasikad 35—47—50 s. kg.

Lammaste pakkumine kaldub juba suurenemisele. Nii turustati m. n. üle 1000 lamba. Nõudmine rahuldav. Hinnad paremal kaubal püsivad ning on nõrgenenud ainult lahjadel sortidel.

Tapetud lambad maksusid: rammusad 55—60 s., keskmised 50—55 s. ning lahjapraak 40—45 s. kg.

Eksportlambaliha-noteering jäi endiseks —

M. n. tapeti eksporditapamajades 1466 siga 895 sea vastu e. n. Seega näitab toodang juba tugevat hooajalist tõusu. NSVL-u saadeti 101 siga ca 12000 kr. väärtuses.

Kanadas tapeti k. a. esimesel poolel 2 milj. siga 1,6 milj. sea vastu eelmisel aastal ehk 1,5 milj. sea vastu 1935. a. esimesel poolel. Vastavalt sellele suurenes Kanada peekoni väljavedu k. a. esimesel poolel 49%.

75—80 s. kg. ning eluskaaluga franko saatejaam 33—36 s. kg.

Sigade pakkumine väike. Nõudmine keskmine. Kauba vähesusest tingituna kõvenesid hinnad ning püsivad kõrgseisus. Tapetud sead ühes peade-jalgadega maksusid: noored 93—95 s., lihasead 92—94 s., rasvasaad 88—92 s. ja peekonkaalulised 93—95 s. kg. Elussead 69 s. kg.

Eelolevaks nädalaks on loota hindade püsimist.

Hinnad teiste linnade turgudel (s. kg.)

	Sealiha	Veise-liha	Vasikalihha	Lambaliha
Tartu	85—90	40—60	50—60	60—65
Pärnu	95—115	45—60	55—60	55—65
Narva	85—95	85—55	45—55	50—60
Valga	90—100	55—65	48—47	68—67

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU. EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1937. a. 1. I kuni 29./VIII	1936. a. 1. I kuni 30./VIII	1935. a. 1. I kuni 1./X
	23./VIII 1937	16./VIII 1937			
VOI (tonni) Butter (tons)	229,7	335,4	7905,9	6572,0	7088,7
Sellest:					
Saksa	59,5	125,9	2547,3	2651,4	2522,2
Inglise	176,2	209,5	5189,1	3917,6	4260,7
MUNAD (tuh. tk.) — Eggs (1000)	1125	1089	24823	27436	32512
Sellest:					
Inglise	225	189	3017	15739	21016
Saksa	900	1800	21740	7723	7942
PEEKON (tonni) — Bacon (tons)	34,2	62,8	1308,6	1514,8	1465,5
LINA (tonni) Flax (tons)	168,6	147,3	4441,6	6128,7	4170,7
Sellest:					
Inglise	20,8	25,4	1823,4	2654,9	2880,1
Belgiase	—	—	201,5	231,8	70,3
Soome	—	—	288,3	455,1	134,9
Saksa	143,8	122,0	1596,3	1111,1	973,7
Prantsuse	—	—	532,3	1581,2	10,3

Nahkade hinnad. Nahad püsivad juba kauemat aega hinnas ühtlased. Nii maksuvad toored veisnahad 85—87 s.

kg, vasikanahad 5.75—6.00 kr. tk, lambanahad 2,5—4,5 kr. tk., hobuse- nahad 13—15 kr. tk.

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

M. n. jätkus kanamunahindade paranemine väliturul. Saksas kõvenes meie munahind keskmiselt üks RM. kastilt, s. o. ligi 1 s paarilt. Sama hinnatõusu võis märkida ka Inglise munaturul. Kuigi hinnad väliturul näitasid tõusu, jäi meil eksport- kui ka siseturu-munahinna noteering endiseks. Nii noteeriti eksportmunade hinnaks 80 s. kg franco kogumiskunkt. Siseturumunade hinnaks noteeriti endiselt 60 s. kg Kanamunaturu- seisundi paranemine väliturul ei kajastu munahinna kindlustamisfondi makstavate summade tõttu praegu meie eksportmunade hinnanoteeringus. Seega sõltub tootjale makstav hind sellest, millal laekuvate summade seis jõuab soovitud tasemele.

Kanamunade sissevedu Inglise oli k. a. juulis 40% väiksem kui m. a. samal kuul. Nii oli sissevedu juulis väiksem Iirist 44%, Rumeeniast 84%, Hollandist 16%, Belgiast 59% ja Eestist 77%; Taani, Poola, Hiina, Rootsi ja Soome eksportsid Inglise suuremaid koguseid m. a. juulist. K. a. esimese seitsme kuu vältel veeti Inglise 13 509 806 s. s. muna, s. o. vähem kui l. a. samal ajal. Sissevedu on suurenenud eriti tunduvalt Taa-

nist. Samuti on suurendanud sissevedu ka Holland, Soome, Rootsi, Läti ja Hiina. Eestist veeti mune Inglise k. a. seitsme kuu vältel ainult 20 265 s. s. m. a. sama aja 111 205 s. s. vastu. Seega oleme tänavu kasustanud Inglise munaturgu tunduvalt vähem kui l. a.

Kanamunade sissevedu Saksa oli k. a. juulis 105,4 milj. tk l. a. sama kuu 98,7 milj. tk vastu. K. a. esimesel seitsmel kuul importis Saksa mune 806,5 milj. tk l. a. sama aja 521,1 milj. tk vastu, suurenedes seega 53%. Suurenenud sisseveo tõttu on praegu Saksas külmutusmajades umbes 550 milj. muna (Int. Eierbörse andmeil) s. o. 10% enam kui m. a. samal ajal. Seega loodetakse Saksas eelolevail talvekuul nõudmist munade järele kõigiti rahuldada.

Siseturul maksusid m. n. kanamunad s. paar:

Tallinnas	8—11 s. paar
Tartus	9—12 " "
Pärnus	8—9 " "
Valgas	10—12 " "
Rakveres	10 " "
Võrus	9—10 " "

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 30. augustil s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 11 s l ja müügil piimatööstustele 10 s liiter. II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 9 senti ja müügil piimatööstustele 8 senti liiter.

Piima järele nõudmine on praegu hea ja suureneb veelgi, kuna esmaspäeval algasid koolid ja seetõttu linnaelanike ja piimatarvitajate arv suureneb. Piimatoodang linnatümbruse karjades aga on vähenemas seetõttu, et päevad jäävad lühemaiks ning lehmade söögiaeg ühes sellega lüheneb. Ka väheneb piimatoodang meil sügise poole tingituna lüpsiperioodist.

Eeltoodud põhjusel, samuti ka seetõttu, et

võihind viimasel ajal tunduvalt on tõusnud, on loomulik, kui piimahind ka lähemal ajal tõuseb. Võinoteering Kr. 1.72 kg on lähedane meie talvisele kindlustatud võihinnale kr. 1.80 kg. II valiku piima hind sel ajal oli müügil piimakauplustele 10—11 senti liiter, seega 1—2 senti võrra kõrgem kui praegu. Tavaliselt tõuseb meil sügiseti piimahind septembrikuu lõpul, tänavu aga peaks tõus varem toime tulema.

Väikemüügil maksus linnade piimakauplustes piim möödunud nädalal senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinn	14—17	—	12—14	11—12
Tartu	14—15	11—12	—	8—10
Narva	13	—	—	8
Pärnu	16	11	—	10

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Valga	14	—	—	9
Rakvere	13	—	—	9
Võru	—	—	—	9—10
Kuressaare	—	—	—	8—9
Paldiski	—	—	—	8

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Kuigi Rooma Põllum.-instituudi hindel kujuneb tänavune nisusaak võrdlemisi suureks, on nisukaubanduse läbikäik praegu maailmaturul võrdlemisi väike. Instituudi hinnangul kujuneb põhjapoolkeral nisusaak 921 milj. kv-le, millest on ainult 1928. ja 1931. a. kui rekordaastad kõrgemad. Eriti soodsaks näib kujunevat nisusaak Euroopas ning samuti P.-Am. Ühendriiges. Viimasest loodetakse väljavedu tõusvat 20—25 milj. kv-le. Kuna Euroopas on hea saagiaasta, võib arvata, et nisukaubandus maailmas näitab tänavu edasi vähenemist võrreldes l. a.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunahinnad püsisid e. n. tasemel. Siseturul müüdi endiselt nõrgema kvaliteediga õunu, millised moodustavadki tähtsama osa meie siseturule toodavaist õuntest, 10—15 s kg. Paremate õunte hind kõikus 20—25 s kg. Sama hinda maksid ka eksportõrid ekspordikõibliku kauba eest. K. n. muutus õunaeksport meilt Soome üsna raskeks. Soomes jõudsid turule soome omad suviõunad. Kuna sel aastal on Soomes võrdlemisi hea õunasaak, katab siseturuõunte pakkumine täielikult tarvitaajaskonna nõudmise ja eesti õunu ei taheta osta. Neil põhjusil jääb õunaeksport Soome ligemale paariks nädalaks peagu täielikult seisma.

Ploomide hind kerkis, kuna ploomide peamüügihoos on juba möödunud. Eriti peab seda tähendama meie tavaliste kollaste ploomide kohta, milliste kg-st maksti juba 35—45 s. Viktooriast kui ka teisist turul nõuetavaist ja paremaid ploomisortidest maksti ka kõrgemat hinda (kastiviisi müües).

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. eksporditi kala ja kalasaadusi ca 20 000 kg; sellest angerjat 11 000 kg, koha 1500 kg, haugi 3000 kg, latikat 2400 kg, 16-

Narvas tõusis piimahind möödunud nädalal, teistes linnades püsib väikemüügil endisel tasemel. Erivaliku ehk lastepiim maksub Tallinnas 30—32 senti liiter.

Üheltpoolt vaikus nisukaubanduses, teisalt N.-Vene pakkumise suurenemine on tegurid, millised nisuhinna liikumist mõjustavad langussuunas. Seevastu aga näit. söödaviljadest on maisihind viimasel ajal taas kõvenenud pisut, kuigi turg on vaikne.

Esialgsete andmete järgi pakuvad põllumehed viljamonopolile ca 17 000 tn rukist ja 6500 tn nisu. Võrreldes tänavuse saagiga ja põllumajanduse omatarvitusega, võinuks pakutud kogus olla suurem. Kahtlemata oli siin pakkumise vähendajaks lootus saada kevadkuul paremat hinda nagu k. a.

Pirnide hind püsib samuti nagu õuntelgi peagu e. n. tasemel, näidates ainult väikest tõusutendentsi: nii müüdi Tallinnaturul väiksemaid pirne 20—30 s kg, kuna suurist ja ilusaist pirnest maksti 45—50 s kg. Kastiviisi müües oli viimaseid turul vähe. Kõõgiviljaturul langes tomatihind veelgi — 10—15 s kg. Odavalt müüdi ka lillkapsast — 3—20 s pea.

Aedsaaduste hinna noteerimiskomisjon noteeris 27. VIII aedsaaduste hinnad: õunad, suvisordid, ekspordikõiblik fr. Tallinn pakkimiskuludeta 0,23—0,25 kr. kg; pohlad: ekspordikõiblik fr. Tallinn, pakkimiskuludeta 0,17 kr. kg; sibulad: ekspordikõiblikud, fr. kogumispunkt, pakkimiskuludeta 0,125—0,135 kr. kg.

Tendents: sibulail elav; pohlil püsiv.

M. n. veeti meil välja õunu 13 682 kg ja pohli 30 425 kg.

Õunad läksid kõik Soome ja pohlad Saksa.

het ja iherust 300 kg, kalakonserve 300 kg ja elusvähki 1500 kg.

Angerjat läks Saksa eluskalana

8000 kg ja värskena jääpakendis 3000 kg.

Koha veeti välja Rootsi 1300 kg ja Tšehhoslovakkiasse 200 kg.

Haugi — Rootsi 1700 kg, Prantsusse 1000 kg, ülejäänud väiksem osa teisisse maisse.

Latikad — Soome, lõhe, iherust ja kalakonserve Rootsi.

Elusvähke 1550 kg (45 300 tk) eksporditi Rootsi.

Siseturu kalakaubandus areneb Tallinna ja Tartu turul keskmise elavusega, Narvas kala vähesuse tõttu — nõrgalt.

Tähtsate kalaliikide turuhinnad s kg.

	Tallinn 28. VIII	Tartu 27. VIII	Narva 28. VIII
Lõhi, värsked . . .	300—350	—	300
Iherus, värsked . . .	180—280	—	120—200
Angerjas, värsked . . .	120—160	150	120—150
Koha, värsked . . .	100—130	100	100—120
Siig, värsked . . .	80	60—100	—
Haug, värsked . . .	45—70	30—40	40—45
Latikas, värsked . . .	35—50	30—50	35—40
Ahven, värsked . . .	25—45	15—23	20—30
Vimb, värsked . . .	50	—	20—25
Koger, värsked . . .	45	40—45	—

	Tallinn 28. VIII	Tartu 27. VIII	Narva 28. VIII
Räim, värsked . . .	15—23	—	20—25
Kilu, värsked . . .	30—38	—	—
Tursk, värsked . . .	15—20	—	—
Lest, värsked . . .	25—50	—	—
Vähk (elus) . . .	9—20	8—10 s tk.	—

Räimekaubandus areneb rahuldavalt. Kauba järele on nõudmine suurem pakumisest, mistõttu müügihinnad püsivad rahuldavad.

L. n. kestel tuli Tallinna kalasadama kaudu sisse värsket räime ca 25 000 kg, milles leitud osalt peeni räimi. Tavalise suurusega räumest maksid ülesostjad kalasadamas 10—18 s., peenräumest ainult 5—7 s. kg.

Kilusaak kujunes nõrgemaks. L. n. kestel tuli Tallinna kalasadama kaudu sisse värsket kilu ainult 3500 kg. Suure nõudmise tõttu müügihind võrdlemisi kõrge. Nädala algul maksid ülesostjad 26—27 s kg-st, nädala lõpul juba 34—35 s kg.

Hüu rannikvetetest tuli ainult üks suurem saadetus lesta — 1050 kg, millest maksti 12 s kg. Kohalikke lesti tuleb müügile vähe, hinnad püsivad 25—30 s kg.

VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

TAANI MUNAKAUBANDUSEST. — DENMARK'S EGG TRADE.

Taani tähtsamate ekspordisaaduste hulka kuuluvad ka kanamunad, mille ekspordiväärtus ulatus 1936. a. 112 milj. kr-le. Liha ja lihasaaduste ekspordist sai Taani m. a. 379 milj. kr. ja piimasaadustest 344 milj. kr.

Linnukasvatuse areng Taanis algas tõusu umbes 50 aastat tagasi, mil teraviljahindade languse tõttu hakati juhtima tähelepanu enam loomasaaduste tootmisele. Sest ajast peale algas võrdlemisi kiiresti kanamunade ekspordi tõus. Esialgu oli munade kvaliteet väga kõlkuv, mis hakkas paranema alles ühisuse „Danks Andels Aegseksport'i” asutamiseiga.

Munade kvaliteedi parandamine soodustas ka hindade paranemist. Juba 1903. a. maksti Taani munade eest Londonis kõrgemat hinda Inglise eksporditavatest munadest. Praegugi noteeritakse Taani mune

kõrgema hinnaga samuti nagu Hollandi ja Belgia mune.

Kanamunade väljaveðu Taanist.

Egg Exports from Denmark.

Aasta	Kogus (milj. s. sadades) <i>Volume (Mill. great hundr.)</i>	Väärtus (milj. Tkr.) <i>Volume, Mill. D. Kr.</i>
1936	70,1	112,3
1933	59,5	79,1
1914	23,4	36,2
1898	7,0	7,2
1883	2,8	2,7
1873	1,4	1,6

Et munasaak loomulikult ka Taanis jõuab haripunkti suvel, katsutakse kanapidamist korraldada nii, et munatoodangut munapuuduse ajal, s. o. sügisel ja talvel võimalikult hoida, mil hinnad kõrgemad. Ühtlasi hoitakse suvel munakülluse ajal teatud kogus mune tagavaraks, mida eksporditakse hil-

jem. Konservitud kogus ulatas viimastel aastatel 10% kogu ekspordist.

Munaeksport üksikudel kuudel 1935. ja 1936. a. 1000 suursadades.

*Egg Exports by Months in 1935 and 1936
(In 1000 great hundreds).*

	1935. a.		1936. a.		Kokku	Kokku
	Konser-	Värsked	Konser-	Värsked		
	Fresh	Preserved	Fresh	Preserved	Total	Total
Jaan.	3 828	69	3 897	5 221	84	5 255
Veebr.	4 034	—	4 034	5 460	1	5 461
Märts	6 308	24	6 327	5 663	34	5 697
Aprill	5 265	173	5 438	4 824	263	5 087
Mai	4 766	162	4 829	5 841	222	6 063
Juuni	5 865	102	5 967	6 440	107	6 547
Juuli	4 934	—	4 934	6 492	—	6 492
August	5 575	18	5 593	6 426	39	6 465
Sept.	4 300	268	4 654	5 452	524	5 976
Okt.	3 019	1 154	4 173	3 981	1 997	5 978
Nov.	2 591	2 109	4 700	3 101	1 055	4 756
Dets.	2 881	1 073	3 959	4 460	1 899	6 359
Kokku	53 456	5 157	58 613	63 307	6 780	70 087

Turgudest omab esimese koha Inglise, kuna järgmiste turgudena tulevad Saksa, Šveitsi ja Hispaania. Väiksemaid munakoguseid eksporditakse ka Rootsi ja Tšehhoslovakkiasse. 1931—1935. a. jagunes Taani munaeksport järgmiselt: Inglise 71%, Saksa 22% ja teistesse maadesse 7%. Sellest 7%-st omas Šveits 4—7%, kuna Hispaania nimetatud aastail võttis vastu 2—4%; viimasel ajal on Hispaania turgude hulgast peagu kadunud. Seega langeb Taani muna-

ekspordist suur osa peamiselt Inglisele, kus iga elaniku kohta 160-st munast kaetakse 62 imporditud munadega. Ehk küll eksport impeeriumimaadest on tollita, on väljaspool impeeriumimaad viimastel aastatel oma osatähtsust sisseveetud munakogusest tõstnud 81%-le, millest 32% langeb Taanist 15%. Hollandist ja 10% Poolast imporditud munadele. Suur muutus on võrreldes sõjaajal tekkinud seeläbi, et NSVLiit, kui konkurent, on langenud välja. Inglise toll on Taani munaeksportile takistav ka seetõttu, et väiksemate munade jaoks on samane toll määratud, mis keskmise suurusega munadelgi.

„Danks Andels Aegseksport“ noteerib munahindu igal nädalal, mille järgi tasutakse kauba eest tootjatele järgmisel nädalal. Tavaliselt annab see noteerimine selge pildi hindade kujunemisest maailmaturul. Keskmise noteering 1936. a. oli 108 ööri 1 kg kohta, 1935. a. 107 ööri ja 1934. a. 103 ööri kg.

Võrdlemisi uus haru Taani põllumajanduslikus väljaveos on tapetud lindude eksport. Veel 1930. a. ulatus tapetud lindude impordiväärtus 907 000 Tkr-le, kuna lindude ekspordist saadi ainult 12 000 kr. Juba 1932. a. muutus see vahekord, mil hakkas suur ekspordi edenemine, kuna import langes.

Tapetud lindude eksport (1000 TKr.).

	1936	5 028	1935	1 436
	1935	4 408	1932	453
	1934	3 404		

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

23. augustil 1937. a.

AKTIIVA

PASSIVA

1. Kattvara: — <i>Reserve:</i>	
kuld: rahas ja kangides	34 200 087,00
välisraha	17 108 701,78
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	1 063 699,69
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>	
kaubavekslid	9 849 865,70
põllumajandusl.	2 384 650,19
metsatööstusl.	89 812,20
	12 323 828,09
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	
valitsusele	—
teistele *)	9 651 015,78
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	3 390 442,50
6. Muud aktiivid — <i>Other Assets</i>	17 870 031,73
	95 607 707,17

1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	908 496,77
3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
a) pangatähed liikvel	45 765 581,—
b) jooksvad arved:	
valitsuse	25 851 736,80
pankade	6 517 113,89
teised	2 263 277,18
	34 622 127,87
4 Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	9 311 501,53

95 607 707,17

Kattvara vahetuse jooksvate kohustustega: }
Proportion of Reserve to Current Liabilities: } 63,83%

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 175 140,57.
Includes Ekr. 1 175 140,57 guaranteed by the Government.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

POOLA. Poola-Prantsuse kaubanduslepingud. — *Polish-French Trade Agreements.*

Esimene Poola-Prantsuse kaubandusleping sõlmiti 1922. a. (veebruaris). See leping oli ühekülgne — ta andis Prantsusele kõik enamsoodustused, kuna Prantsuse andis Poolale õige piiratud soodustusi, nii et terve leping kandis rohkem poliitilist iseloomu.

9. XII 1924 sõlmiti uus leping, milles majanduslik vastastikkune soodustamine viidi läbi laiemas ulatuses, kuid ka selles lepingus andis Prantsuse Poolale ainult osaliselt minimaaltariifi. Lepingust jäeti täiesti välja soodustused Poola kaupadele Prantsuse koloniides. Kuigi vastastikkus vormiliselt puudus, saavutati see siiski faktiliselt Poola-Prantsuse maksebilansis. Prantsuse aktiivne kaubandusbilanss, ka Poola turism tasakaalustus kapitali väljavooluga Poolasse — laenude näol valitsusele, omavalitsustele või investeerimiste näol Poola majandusse. Konjunktuiiri paranemine Euroopas tõi kaasa suurema liberalismi kaubandusvahetuskordades ka Prantsuse poolt, mille tõenduseks on Prantsuse-Saksa kaubandusleping 1927. a. Ka Poola-Prantsuse vahetuskordadesse tõi see muudatusi — ta andis võimaluse sõlmida uue lepingu 24. IV 1929, milles vastastikkus viidi läbi mõlemapoolse enamsoodustuse andmise näol. Seda lepingut ei ratifitseerinud aga Prantsuse parlament ja 1924. a. leping jäi majanduslike vahetuskordade korraldajaks. Kuigi Prantsuse tuli ühekülgsest Poolale vastu ja andis temale enamsoodustuse minimaaltariifide näol, siiski kriisi tulekuga hakkas Poola-Prantsuse maksebilanss muutuma Poolale passiivseks. Kapitalide liikumine maade vahel muutis suunda, uute kapitalide investeerimine lõppes, maksimised endiste krediitide eest aga jätkusid, nii et kapitalide vool oli juba juhitud Poolast Prantsusse. Poola kauba liikumine Prantsusse suurenes küll kiiresti, kuid Prantsuse kontingentide poliitika 1931. a. saadik sundis seda 1928. a. raamidesse ja Poola-Prantsuse maksebilanss jäi Poolale passiivseks. Sestsaadik on Prantsusega sõlmitud rida kontingent-lepinguid

1932, 1933, 1934 ja 1935 — kolmekuiste tähtaegadega ikka veel 1924. a. lepingu alusel.

Aprillis 1936 oli Poola sunnitud seadma sisse deviiside kontrolli ja kuna see oli vastuolus 1924. a. lepinguga, öeldi see leping Poola poolt üles.

18. VII.1936 jõuti peale pikemate läbirääkimiste provisorsele kokkuleppele. Jaanuaris 1937 alustati uue täieliku lepingu läbirääkimisi ja see kirjutati alla 22. V 1937.

Mõlema lepingu põhimõte seisab selles, et Poola-Prantsuse maksebilanss oleks tasakaalus — Poola ei pea oma kaubanduslike ja rahaliste kohustuste täitmiseks kandma üle Prantsusse mitte rohkem deviise, kui ta ise saab Prantsuse käest. Läänud aasta juuli lepingus oli selleks nähtud ette järgmine kord:

1. Oma impordi eest Prantsusest maksis Poola ainult deviisidega, mis ta sai kauba ekspordist Prantsusse, nii et viimane pidi alati olema suurem eelmisest. Selleks lepiti kokku, et Prantsuse ekspord Poolasse ei tohi ületada 1935. a. suurust (rahaliselt), Poola ekspord sündis aga kontingentlepingu piirides. Peaks Poola väljavedu olema väiksem Prantsuse omast, siis võib Poola oma sissevedu Prantsusest vähendada. Kõik summad, mis Poola väljaveost jääks järele, pidi Poola finantskohustuste täitmiseks Prantsuse vastu jääma sinna.

2. Finantskohustuste täitmiseks pidi jääma Prantsusse mitte ükski väliskaubanduse ülejäägid, vaid ka deviisid teistest allikatest, nagu Poola emigratsiooni rahalised saadetised, Prantsuse kapitalide normaalsed saadetised (prantsuse firmad Poolas) ja kõigist teistest allikatest. Kui see ei peaks katma Poola rahalisi kohustusi, siis pidi Poola vabastama kinnikülmanud Prantsuse krediite, ilma et sellest toimuks Poolale deviiside väljaminek.

Selle juuli (1936) kokkuleppe all kannatas eriti Prantsuse. Ühelt poolt ei saanud Prantsuse suurendada oma väljavedu üle 1935. a. piiride ja teisalt Poola rahali-

sed kohustused ei saanud kunagi täiel määral täidetud. Peale selle viidi läbi suur Prantsuse laen Poolale, mis andis deviise suurel arvul juurde.

Käesoleva aasta mais sõlmitud leping katsub neid puudusi kõrvaldada järgmiselt:

Põhimõtteks on: Poola väljavedu Prantsusse peab olema suurem kui sissevedu, kuid kaubavahetus ise peab olema liikuvam, mitte piiratud mõne eelmise aasta kaubanduse suurusega. Nähakse ette, et Poola-Prantsuse kaubavahetus toimub vormeli järgi: Poola väljavedu 100%, Prantsuse oma — 80% (Poola statistika järgi). Selle täitmise järgi valvab segakomisjon. Poola väljaveo suurenemisel valvab komisjon, et vastav suurenemine toimuks ka Poola ostudes Prantsuselt. 20% Poola väljaveo ülekaal jääb Prantsuse rahaliste krediitide katmiseks, kusjuures 1937. a. toimub veel eriline deviiside ülekanamine, alati põhimõttel, et maksebilanss jääks tasakaalu. Kinnikülmunud krediitid vabastatakse ainult võimaluste piires. Uue krediidi tagasimaks ei kuulu sellesse kokkuleppesse, kuna ta on antud eriliseks otstarbeks. Uus leping sisaldab

kaks nimekirja tollisoodustustega (peale osalise enamsoodustuse käsitamise). Poola soodustuste nimekiri on õige pikk — tollisoodustused protsentides (mitte stabiliseeritud), Prantsuse annab Poolale (lühem nimekiri) erisoodustusi alla minimaaltariifi, peamiselt põllumajandussaadustele.

Uus leping näeb ette ka üksikasjaliselt Poola suhteid Prantsuse kolonidega ja meretaguste maadega, mitte ainult kaubanduses, vaid ka suhtumises Poola emigratsioonis ja aktsiaseltsidesse ning laevandusse.

Kaubandusleping koosneb neljast üksikust lepingust:

1. Kaubandusleping kitsamas mõttes,
2. Makseleping,
3. Kontingendileping,
4. Turismileping, mis õieti arvestab Pariisi näitust.

Kuna soodustuste andmine näitusele sõitjatele tähendab õieti deviiside väljavedu, nõudis Poola, et tema kaupade kontingenti niivõrd suurendataks. Prantsuse sellega ei nõustunud ja lepiti kokku, et selle võrra vähendatakse Prantsuse väljavedu Poolasse — summa on fikseeritud 16 milj. frangile.

Väliskaubandus-nõukogu moodustamine Poolas.

Organisation of Foreign Trade Council in Poland.

Neil päevil alustas tegevust väliskaubandusnõukogu (v. Majandusteated nr. 11, 16. III 37.). See asutus on moodustatud majandusorganisatsioonide esindajaist, nimelt Kaubandus-tööstuskodade, põllutöökodade ja põllutöö-organisatsioonide liidu, käsitöökodade, Poola tööstus-keskliidu ja kaupmeeste organisatsioonide esindajaist. Nõukogu moodustas kuus komiteed: lepingute,

väljaveo organiseerimis-, väljaveo finantseerimis- (tööstus- ja põllumajandus-allaoskonnad), deviiside ja kliiringu-, laevandus- ja sisseveokomiteed.

Nõukogu seadis eesmärgiks väliskaubanduse arendamise ja selle organiseerimise parandamise ning tahab sel alal töötada koos vastavate valitsusasutistega.

Majandusolukord 1937. a. esimesel poolel. — *Economic Conditions during the I Half of 1937.*

Majanduskonjunktuuri ja hindade uurimisinstituut Poolas avaldas oma töö tulemused k. a. esimese poole kohta, millised kokkuvõttes on järgmised:

K. a. esimesel poolel kasvas toodang kiiremini võrreldes 1936. a. teise poolega 12%, kusjuures tõusutempo oli kiirem esimesel veerandil. 1936. a. oli rahvusvahelises ulatuses suure elavnemise perioodiks. Poolat haaranas see elavnemine aga hiljem ning ilmes 1937. a. teatava järelehüppena. See on

selgitatav asjaoluga, et m. a. valitses veel ebakindlus rahaküsimusis ja kui aasta lõpuks kasvas usaldus, hakkas kiirenema ka toodangutõus.

Toodangutõus ei ilmnenu igal alal ühtlaselt. Investeeringus oli tõus tugevam kui konsumeerimises. Elhitisinvesteeringud olid ülekaalus võrreldes investeeringutega masinate alla.

Prægune elavnemine tugeneb peamiselt riikliku iseloomuga investeeringuisil, kuna aga

eraettevõtteis püütakse kasustada enam ju-
ba olevaid seadiseid, kusjuures toodangu-
aparaadi uuendamine mängib suuremat osa
kui tema suurendamine.

Masinate alal oli tõus investeringuis põl-
lumajanduses suurem kui tööstuses, mis on
seletatav põllumajanduse suurema tahajää-
misega, kuid vaatamata sellele paranes olu-
kord põllumajanduses vähem kui muil ma-
jandusaladel.

Tarvituse üldmaht suurenes linnas kui ka
maal. Töövõimaluste suurenemine kompen-
seeris reaaltsu vähenemist, nii et tööliklas-
si ostujõud kogusummas suurenes siiski.

Läbikäigu suurenemine kaubanduses ja
hindade tõusutendents mõjusid parandavalt
kodanike tuludele. Ainult neis kihtides, kes

elavad alatisist tuludest, vähenes ostujõud
elatusmaksumuse tõusu tõttu. Eriti märga-
tavalt tõusid viljahinnad; ka teiste põlluma-
jandussaaduste hinnad tõusid pisut. Kuna
aga põllumeestele tarvilike vabrikusaaduste
hinnad tõusid võrdlemisi vähe, suurenes külla
ostujõud. Hindade tõus oli järsum aasta
algul, ja nüüd on tulnud sel alal rahune-
mine.

Vääringuküsimuste lõplik selgumine ja
usalduse telkkimine konjunktuuri kestusse te-
kitasid kassareservide suurenemist, mida ka-
sustati osaliselt üksikute ettevõtete toodangu
suurendamiseks, osalt valgusid pankadesse
hoiustummade näol. Samal ajal tõusid suu-
rel määral riigisummad Riigi Majanduspan-
gas (Bank Gospodarstwa Krajowego), eriti
ühenduses Prantsuse laenu realiseerimisega.

Võitlus hindade tõusu vastu. — *Action against Price Increase.*

Valitsuse koosolekul 7. IV s. a. otsusta-
tud kampaania hindade tõusu pidurdamiseks
(hindade tõusu kiiruse poolest oli Poola esi-
kohal Euroopas) avaldus peamiselt võitluses
kartellide vastu. Kuni käesoleva ajani on
tühistatud 28 kartelli, suuremosalt sundkor-
ras tööstus-kaubandusministri otsusega, kuna
mõned likvideerusid vabatahtlikult. Likvi-
deeritud kartellide toodangu üldväärtus oli

ca 170 milj. zl aastas, millest Centropapieri
arvele, kes likvideerus vabatahtlikult, tuli
85 milj. zl. See kartell oli suurim toodan-
guväärtuse poolest peale suhkru- ja villase
lõnga kartellide, milliseid ei ole likvideeritud
Kogu kartellituid toodanguväärtust võib aga
hinnata Poolas ca 700 milj. zl aastas. Seega
on toodanguväärtuse järgi kartellidest likvi-
deeritud umbes 25%.

Vilja väljaveo-keeld. — *Prohibition of Grain Exports.*

Hinnatõusu vastu võitlemise aktsiooni
raamesse kuulub Poolas ka vilja väljaveo-
keeld, mis pandi esimest korda kehtima
7. IV 37, ja nüüd valitsuse otsusega 26. VII
pikendati kuni 31. VII 38. Keelu alla kuu-
luvad nisu, rukis, kaer ja nende jahvatus-
saadused. Väljaveolube võib anda tööstus-

kaubandusminister kokkuleppel põllutöö- ja
siseministriga. Nüüd on ministeeriumide-va-
heline komisjon määritlenud vilja väljaveo-
kontingendid augustile ja septembrile järgmi-
selt: rukis 45 000 tn, nisu — 25 000 tn, kaer
— 10 000 tn.

Või väljavedu Poolast. — *Polish Butter Exports.*

Või väljavedu Poolast 1937. a. esimesel
poolal võrreldes m. a. sama ajaga oli (kv.):

	1937	1936
jaanuar	6 780	7 385
veebruar	3 556	5 957
märts	975	5 322
aprill	3 192	5 376
mai	657	6 384
juuni	10 698	15 328
	25 808	45 732

Seega on või väljavedu võrreldes 1936. a.
vähenenud 44%.

Maade järgi ositus Poola või väljavedu:

	1937	1936
Inglise	12 904	40 128
Saksa	9 396	3 294
Palestiina	1 656	170
Itaalia	877	—
P.-Am. Ühendriigid	723	467
Tšehhoslovakkia	241	—
Teised maad	11	1 693

Vilja väljavedu Poolast 1937. a. esimesel poolel.

Polish Grain Exports during the I Half of 1937.

K. a. esimesel poolel veeti Poolast välja teravilja kokku 222 546 tn (386 052 tn vastu m. a. samal ajal). Vähenemine on tugevaim nisu juures — 9706 tn 25 505 tn vastu m. a., rukki väljavedu vähenes 71 480 tn-le

(119 289 tn), oder — 114,063 tn (190,445 tn), kaer 27 097 tn (50,813 tn). Tuleb märkida, et vaatamata väljaveokoguse vähenemisele tõusis väljaveoväärtus siiski pisut — 44,7 milj. zl-le 42,2 milj. vastu.

Viljakaubandus-organisatsioon. — Organisation of Grain Trade.

Vilja väljavedu Poolast teostavad riiklikud viljalaad (Panstwowe Zakłady Zbozowe) ja Poola viljaeksportbüroo Danzigis (Polskie Biuro Eksportu Zboza w Gdansk). Interventsiooni siseturul teostavad Panstwowe

Zakłady Przemysłowe Zbozowe (Riiklik viljatoöstus) kes seks otstarbeks sai krediiti 10 milj. zl. P. Z. P. Z. interventsioon piirub ainult rukki- ja kaeraostuga.

Kaseiini sisseveotoll. — Casein Import Duties.

Rahaministri määrusega 22. VII s. a. (Dziennik Ustaw nr. 59, 6. aug. 1937) on teiste tollialanduste hulgas antud ka kaseiini

nile 40% tollialandus normaalsest (autonoom) tollist, mis oli 30 zl. 100 kg-lt.

Palgakõrgendusi tekstiiltööstuses. — Wage Increase in Textile Industry.

Töötülide lahendamiskomisjon Lodzis otsustas tösta palku tekstiiltööstuses arvates

2. aug. keskmiselt 10%. Selle tagajärjel võib oodata tekstiilsaaduste hindade tõusu.

Riigieelarve täitmine. — State Finances.

Poola riigitulud 1937/38. e. a. nelja esimese kuu kohta (aprill-juuli) olid 748 899 000 zl, väljaminekud — 747 885 000 zl; ülejääk — 1 014 000 zl.

Riigivõlad eelarveaasta alguks (I. IV s. a.) olid 4731 milj. zl., sellest sisevõlg 1754 milj. ja välisvõlg 2977 milj. zl.

BELGIA. Kartuli määrused Belgias. — Regulations Concerning Potato Trade.

Põllutöömistri määrusega 11. VI 1937 pandi kehtima järgmised nõuded nimetoiduks müüdavate kartulite kohta. Kartulid peavad olema vabad mustast kärntõvest (gale noire) ning teistest tuntud ja hädaohhtlikest haigustest ja neis ei tohi olla rohelist mugulaid.

Igasuguseid ebapuhtusi, vigaseid ja söögiks kõlbamatuid mugulaid ei tohi leiduda müügiks pakutud ehk väljapandud osas rohkem kui 2% kaalust.

Kartulid, mis pakutakse müügiks või pannakse välja 1. VII kuni 30. V, samuti kartulid, mis pannakse välja müügiks ja pakutakse 1. VI kuni 30. VI, kui nad pärit eelmise aasta saagist, ei tohi olla läbimõõdu alla 40 millimeetri (väiksema läbimõõduga kartulid mõõdetakse nelinurga abil).

Värsked kartulid, mis pakutakse müügiks 1. ja 30. juuni vahel, ei tohi olla läbimõõdu alla 34 millimeetri (väiksema läbimõõduga mõõdetakse nelinurga abil).

SOOME.

Puuviljasaak. — Fruit Production.

Käesoleval aastal oodatakse paremat puuvilja saaki, kui läinud aastal, kuid 1935. a. saagist jääb tänavune saak maha. Kevadel viljapuude õitsemisel olid väljavaated haruldaseks saagiks, kuid hilisem kuivus tegi

palju kahju. Edela ja Ida Soomes kujuneb saak paremaks kui teistes maakondades. Üldiselt valmib puuvili tänavu umbes 10 päeva varem, kui harilikult. Kvaliteedilt ja välimuselt on tänavune puuvili hea.